

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten
eerste kamer

Openbare zitting van 10 juni 2014

Dossiernummer: TB-0086-2013

In de zaak van :

De heer X, voorheen advocaat aan de balie te ..., met kantoor te ...

Spreekt de eerste kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten de volgende beslissing uit:

1. Tuchtrechtelijke tenlasteleggingen

De oorspronkelijk ten laste gelegde feiten zijn de volgende:

1. *Klacht Mr. P (dossier S. 10527):*

Het niet betalen van de gerechtskosten ad € 586,01 na veroordeling op dagvaarding in kortgeding voor afgifte van dossiers en het niet tijdig beantwoorden van de brieven van de stafhouder in dat verband

2. *Klacht Mr. H (dossier S. 11214):*

Het niet overmaken van het dossier aan de opvolgende advocaat en het niet tijdig beantwoorden van de brieven van de stafhouder in dat verband

3. *Klacht Mr. C (dossier S. 11344):*

Het niet overmaken van het dossier aan de opvolgende advocaat en het niet tijdig beantwoorden van de brieven van de stafhouder in dat verband

4. *Klacht mevrouw B (dossier S. 11383):*

Het niet beantwoorden van vragen van de cliënte en het niet tijdig beantwoorden van de brieven van de stafhouder in dat verband

5. *Klacht Mr. L (dossier S. 11402):*

Het niet beantwoorden van brieven van Mr. L, het niet tijdig overmaken van het dossier aan de opvolgende advocaat en het niet tijdig beantwoorden van de brieven van de stafhouder in dat verband

6. *Klacht Mr. M (dossier S. 11419):*

Het niet overmaken van het dossier aan de opvolgende advocaat en het niet tijdig beantwoorden van de brieven van de stafhouder in dat verband

7. *Klacht de heer D (dossier S. 11544):*

Het niet beantwoorden van vragen van de cliënt en het niet tijdig beantwoorden van de brieven van de stafhouder in dat verband

2. Procedure

Bij aangetekende brief van 5 maart 2013 werd de heer X opgeroepen om te verschijnen voor de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel, op de zitting van dinsdag 9 april 2013.

Bij beslissing gewezen door de 2e kamer van de tuchtraad voor advocaten van de balies van het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel van 18 juni 2013 werd de heer X schuldig bevonden aan 6 van de 7 hem ten laste gelegde feiten, namelijk de feiten sub 2 tot 7. De tuchtraad sprak de heer X vrij m.b.t. de tenlastelegging sub 1. De tuchtraad veroordeelde de heer X voor de feiten sub 2 tot 7 tot een tuchtstraf van schorsing van 6 maanden, waarvan 3 maanden met uitstel gedurende 3 jaar. Tevens veroordeelde de tuchtraad de heer X tot betaling van de kosten ten belope van € 177,50.

De tuchtbeslissing a quo werd aan de heer X toegestuurd bij aangetekend schrijven van 19 juni 2013.

Met aangetekende brief van 4 juli 2013 tekende de heer X hoger beroep aan. Het hoger beroep was gericht tegen alle beschikkingen van de bestreden beslissing van 18 juni 2013, met uitzondering van het gewijsde betreffende de tenlastelegging sub 1, waarvoor de heer X werd vrijgesproken bij gebrek aan bewijs.

Bij brief van 10 september 2013 werd de heer X opgeroepen om aanwezig te zijn op de zitting van de tuchtraad van beroep voor advocaten op dinsdag 12 november 2013.

Op verzoek van de heer X werd de zaak uitgesteld naar de zitting van 21 januari 2014. Op deze zitting van 21 januari 2014 is gebleken dat de heer X schriftelijk om een nieuw uitstel verzocht. Vervolgens is de zaak uitgesteld naar de zitting van 11 maart 2014.

Op de zitting van 11 maart 2014 heeft de heer X andermaal om uitstel verzocht, onder meer om zijn schriftelijk verweer te kunnen opstellen met betrekking tot de problematiek van de bevoegdheid van de tuchtraad van beroep, nu hij inmiddels weggelaten was van het tableau van de Orde.

Vervolgens is de zaak uitgesteld naar de zitting van 13 mei 2014.

Op de zitting van 13 mei 2014 is de heer X in persoon verschenen. Hij werd niet bijgestaan door een advocaat. De zaak werd behandeld in openbare zitting.

De stafhouder van de balie te ... bracht verslag uit.

De procureur-generaal werd gehoord in zijn advies.

Vervolgens heeft de heer X mondeling zijn verdediging voorgebracht. Hij heeft tevens een conclusie neergelegd onder de titel “nota”.

Vervolgens werd de zaak in beraad genomen.

De tuchtraad van beroep is slechts gevat ten aanzien van de tenlasteleggingen sub 2 tot 7 daar er geen hoger beroep is ingesteld met betrekking tot de vrijspraak voor tenlastelegging sub 1.

3. Beoordeling

3.1 Wat de ontvankelijkheid betreft

Het hoger beroep is tijdig ingesteld en is dienvolgens ontvankelijk.

3.2 Wat de bevoegdheid *ratione personae* van de tuchtraad van beroep betreft

De heer X argumenteert vooreerst dat hij sinds 1 januari 2014 is weggelaten van het Tableau van de Orde van Advocaten. Volgens hem impliceert dit dat, gezien hij de hoedanigheid van advocaat niet meer heeft, de tuchtraad van beroep geen bevoegdheid meer heeft “*ratione personae*” voor de beoordeling van feiten die hem ten laste gelegd werden tijdens zijn beroepsloopbaan.

Deze stelling kan echter niet bijgetreden worden, aangezien artikel 469 van het Gerechtelijk Wetboek uitdrukkelijk bepaalt dat de tuchtraad bevoegd is om uitspraak te doen over de tuchtrechtelijke vervolgingen die ingesteld zijn wegens feiten gepleegd vóór de beslissing waarbij de advocaat van het Tableau van de Orde is weggelaten, indien het onderzoek uiterlijk één jaar na die beslissing is ingesteld.

In de voorliggende zaak is het tuchtrechtelijke onderzoek volledig gebeurd, en is de tuchtraad in eerste aanleg geadieerd toen de heer X nog advocaat was. Ook de tuchtraad van beroep werd gevat toen de heer X nog advocaat was. Het is slechts in de loop van de beroepsprocedure voor de tuchtraad van beroep dat de heer X de weglating van het tableau heeft aangevraagd en verkregen.

De tuchtraad van beroep blijft gevat ten aanzien van de tuchtrechtelijke tenlasteleggingen – ingevolge het hoger beroep dat door de heer X zelf is ingesteld – en moet deze in graad van beroep beoordelen. De weglating van de heer X tast de *saisine* van de tuchtraad van beroep niet aan en de tuchtraad van beroep verliest daardoor geenszins haar bevoegdheid *ratione personae*.

Vervolgens houdt de heer X voor dat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en zijn recht om beoordeeld te worden door een onpartijdige en onafhankelijke rechtsmacht, zich ertegen zou verzetten dat hij als gewone burger nog berecht zou worden door tuchtrechters die geen deel uitmaken van de onafhankelijke rechterlijke macht. De heer X viseert hierbij in het bijzonder de assessoren die deel uitmaken van de tuchtraad van beroep.

Volgens de heer X bieden deze tuchtrechters niet de waarborgen van een onafhankelijke rechterlijke macht waarop elke gewone burger aanspraak mag maken.

Ook deze visie kan geenszins bijgetreden worden. De tuchtraad in eerste aanleg en de tuchtraad van beroep zijn de door de wet aangewezen rechtscolleges die tuchtrechtelijke tenlasteleggingen beoordelen, indien het feiten betreft die gepleegd zouden zijn door advocaten.

De heer X voert geen enkel concreet element aan waaruit hij meent te kunnen afleiden dat de leden die de tuchtraad van beroep thans samenstellen, niet zouden beantwoorden aan de vereisten van onpartijdigheid en onafhankelijkheid. In wezen beperkt hij zich ertoe te beweren dat, nu hij geen advocaat meer is, de tuchtraad van beroep door een soort automatisme niet langer een onpartijdige en onafhankelijke rechter zou zijn.

De loutere omstandigheid dat de heer X inmiddels de hoedanigheid van advocaat verloren heeft ingevolge de weglating, op zijn verzoek, van het tableau van de Orde, heeft echter geenszins voor gevolg dat de tuchtraad van beroep geen onpartijdige en onafhankelijke tuchtrechter meer zou zijn met betrekking tot de aan de heer X verweten tuchtrechtelijke tenlasteleggingen. De tuchtraad van beroep verliest zijn pre-existerende onafhankelijkheid en onpartijdigheid niet doordat de heer X weggelaten wordt van het tableau.

Tevens laat de heer X gelden dat er een ongelijke behandeling zou resulteren uit de bevoegdheid van de tuchtraad van beroep ten aanzien van een niet-professionele partij zoals hemzelf terwijl andere niet-professionele partijen, die geen voormalige advocaten zijn, niet voor de tuchtraad gedaagd kunnen worden. Volgens de heer X zou deze vermeende ongelijke behandeling geen enkele objectieve en redelijke verantwoording kennen en indruisen tegen het gelijkheidsbeginsel. De heer X dringt erop aan dat er daarover een prejudiciële vraag zou gesteld worden aan het Grondwettelijk Hof, maar hij formuleert geen tekstvoorstel voor deze prejudiciële vraag.

Ook dit argument kan niet overtuigen. Dat de heer X nog steeds onderworpen is aan de tuchtrechtelijke rechtsmacht van de tuchtraad van beroep, ofschoon hij niet de hoedanigheid van advocaat heeft, is verantwoord door de omstandigheid dat hij voorheen wel degelijk advocaat was en dat het feiten van tuchtrechtelijke aard zijn, die verband houden met de uitoefening van het beroep van advocaat en thans ter beoordeling voorliggen – terwijl deze situatie zich voor andere burgers, die voorheen het beroep van advocaat niet uitgeoefend hebben, uiteraard niet voordoet.

Er is in deze dus geen sprake van enige ongelijke behandeling. Overigens, mocht er al enige ongelijkheid schuilen in het feit dat bepaalde burgers die voorheen de hoedanigheid van advocaat hadden, blijven ressorteren onder de rechtsmacht van de tuchtraad of de tuchtraad van beroep, terwijl andere burgers niet onder deze rechtsmacht vallen, dan ligt het voor de hand dat er een objectieve en proportionele verantwoording voor bestaat. Deze bestaat er precies in dat de betrokkene advocaat geweest is en dat er niet aan getwijfeld kan worden dat de behoorlijke handhaving van de deontologische regels die eigen zijn aan het beroep van advocaat, zich in een rechtstaat opdringt, overeenkomstig de procedures die daarvoor geëigend zijn.

Bij gebrek aan twijfel over de conformiteit van de tuchtprocedure t.a.v. advocaten of

voormalige advocaten met de gelijkheidsregel, bestaat er geen aanleiding tot het stellen van een prejudiciële vraag.

Tenslotte argumenteert de heer X dat artikel 469, 1e lid, van het Gerechtelijk Wetboek voorschrijft dat de tuchtraad bevoegd is om uitspraak te doen ten aanzien van feiten die gepleegd zijn vóór de weglating van het tableau, maar dat dit wetsartikel niets zegt over de tuchtraad van beroep. De heer X meent dat hieruit volgt dat de tuchtraad weliswaar zijn bevoegdheid behoudt na de weglating, maar de tuchtraad van beroep niet, om reden dat dat de wettekst de tuchtraad van beroep niet expliciet vermeldt.

De tuchtraad van beroep beoordeelt dit argument als ongegrond. Artikel 469 van het Gerechtelijk Wetboek gaat over de vraag of er nog een tuchtvervolgning kan worden ingesteld tegen een advocaat na diens weglating van het tableau, en schrijft voor dat de tuchtraad bevoegd blijft voor zover het tuchtonderzoek uiterlijk één jaar na de beslissing tot weglating is ingesteld. Indien de tuchtraad bevoegd blijft ten aanzien van tuchtrechtelijke vergrijpen die gepleegd zijn vóór de weglating, maar ten aanzien waarvan het tuchtonderzoek ingesteld wordt binnen het jaar na de weglating, dan volgt daaruit noodzakelijkerwijze dat ook de tuchtraad van beroep ten aanzien van dergelijke feiten bevoegdheid behoudt.

Indien de stelling van de heer X gevolgd zou worden, zou dit met zich meebrengen dat ten aanzien van tuchtvervolgingen die ingesteld worden na de weglating van het tableau, er slechts één enkele aanleg mogelijk is, zonder dat er tegen de beslissing van de tuchtraad in eerste aanleg enig hoger beroep mogelijk zou zijn. Dergelijke redenering is manifest in strijd, niet alleen met de eigen belangen van de heer X zelf, maar meer algemeen met de wettelijke regeling van de tuchtprocedure.

De conclusie van het bovenstaande is dat de tuchtraad van beroep haar bevoegdheid *ratione personae* behouden heeft ondanks de weglating van mr. X van het tableau.

3.3 Een tuchtstraf blijft relevant, ook na weglating van het tableau

In ondergeschikte orde pleit de heer X dat, gelet op zijn weglating van het tableau en zijn ‘rustpensioen’, het opleggen van een tuchtstraf geen enkele pertinentie meer heeft.

Vooreerst stelt de tuchtraad van beroep vast dat de heer X de hem ten laste gelegde feiten niet betwist. De ten laste gelegde feiten 2 tot en met 7 zijn inderdaad bewezen en verwijst daarvoor naar de overwegingen van de tuchtraad.

Het is geenszins zo dat de omstandigheid dat een advocaat weggelaten is van het tableau en op pensioen gegaan is, met zich zou meebrengen dat een tuchtstraf niet meer relevant zou zijn. Het is niet omdat een tuchtstraf ingevolge de weglating minder impact heeft op de betrokkene, dat zij zonder belang zou zijn. Op dit punt spreekt de heer X zichzelf tegen, want indien het inderdaad zo zou zijn dat een tuchtstraf zonder belang was, dan zou hij het niet nodig geacht hebben uitgebreid zijn verdediging waar te nemen in het kader van de huidige procedure en aan te dringen op onbevoegdheid van de tuchtraad van beroep, dan wel op het uitspreken een lagere tuchtstraf.

In ieder geval blijft een tuchtstraf ook na de weglating van het tableau relevant, al was het maar

omdat ermee rekening kan gehouden bij een hypothetische terugkeer naar de balie. Ook vanuit het oogpunt van de tuchtrechtelijke organisatie van het beroep van advocaat is het van belang dat ten aanzien van tuchtrechtelijke vergrijpen daarmee overeenkomstige tuchtrechtelijke sancties worden uitgesproken conform de wet en de tuchtrechtelijke beginselen van het beroep van advocaat. Het is niet zo – en het kan niet zo zijn – dat de weglating van het tableau voor de betrokken (weggelaten) advocaat op tuchtrechtelijk vlak een immuniteit van jurisdictie impliceert. Weglating van het tableau is geen vrijbrief voor voorheen gepleegde tuchtrechtelijke vergrijpen.

3.4 Wat de strafmaat betreft

In meest ondergeschikte orde vraagt de heer X dat hem de lichtste tuchtstraf zou worden opgelegd, en in elk geval vraagt hij een uitspraak van enige veroordeling op te schorten.

Het is vreemdsoortig dat de heer X enerzijds pleit dat na zijn weglating van het tableau een tuchtstraf zonder pertinentie geworden is, maar anderzijds toch vraagt dat de tuchtraad van beroep de opgelegde effectieve tuchtstraf van schorsing zou omzetten in een opschorting.

Gezien de hoeveelheid inbreuken en het repetitieve karakter daarvan, oordeelt de tuchtraad van beroep dat de in eerste aanleg uitgesproken tuchtsanctie verantwoord is. Dit is des te meer zo nu uit het dossier blijkt dat de heer X een geschiedenis van tuchtrechtelijke veroordelingen met zich meedraagt, voor feiten die vaak gelijkaardig zijn aan deze die thans ter beoordeling voorliggen.

4. Wat de veroordeling tot de kosten betreft

De tuchtraad heeft de heer X in eerste aanleg veroordeeld tot de kosten van € 177,50. De heer X meent dat hier geen wettelijke grondslag voor zou bestaan.

Nochtans is het een vast beginsel in tuchtzaken dat de advocaat die zich schuldig maakt aan tuchtrechtelijke vergrijpen, veroordeeld kan worden tot de kosten die verband houden met de tuchtrechtelijke procedure (E. JANSSENS en L. KENIS, Tuchtprocedure en tuchtrechtspraak van de Vlaamse tuchtraden voor advocaten 2007-2012, Advocatencahier Deontologie, nr. 1-2013, OVB, 2013, p. 61 alsook de daar aangehaalde rechtspraak). Deze kosten zijn gedetailleerd en verantwoord.

Om deze redenen,
de tuchtraad van beroep voor advocaten,

Ontvangt het hoger beroep, doch verklaart het ongegrond en wijst de heer X ervan af.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging

de heer Dirk Floren, voorzitter

en de assessoren

- mr. Geneviève Boliau
- mr. Peter Callens
- mr. Guy Klok
- mr. Yves Mertens

De assessoren hebben deze beslissing allen ondertekend voor de uitspraak.

G. Boliau

P. Callens

G. Klok

Y. Mertens

Waren aanwezig bij de uitspraak:

- de heer Dirk Floren, voorzitter,
- en mr. Ludo Kools, secretaris.

D. Floren

L. Kools